

DE WERELD VAN HET

GELD

EENVOUDIG UITGELEGD

Geschreven door
Eddie Reynolds, Matthew Oldham
en Lara Bryan

Illustraties van
Marco Bonatti

DELTA

Wat is geld?

Zelfs mensen die vanwege hun beroep met geld omgaan, zoals bankiers, accountants en economen, zijn het niet met elkaar eens over wat geld echt *is*. De eenvoudigste (maar onvolledige) definitie is dat het alles is wat als betaling wordt aanvaard. In theorie betekent dit van alles.

Jammer genoeg aanvaarden niet veel mensen stickers of wortels als betaalmiddel. In plaats daarvan bestaan er twee soorten geld die de meeste mensen dagelijks gebruiken: **cash** en **elektronisch geld**.

Cash is een ander woord voor munten en bankbiljetten. Het wordt meestal aan iemand gegeven in ruil voor iets anders, zoals in het voorbeeld de videogame.

Anders dan cash geld is giraal geld (of e-geld) geen tastbaar ding. Het is geld dat elektronisch wordt opgeslagen. Iedereen met een **bankrekening** heeft e-geld. Er zijn verschillende apparaten om bij je e-geld te kunnen en ermee te betalen.

Hallo, ik ben dol op die schoenen in de etalage, maar ik heb niet zoveel cash bij me. Mag ik op een andere manier betalen?

Natuurlijk!

MOOIE-SCHOENEN.COM

Wij aanvaarden betaalkaarten.

Of je kan betalen met een app op je smartphone.

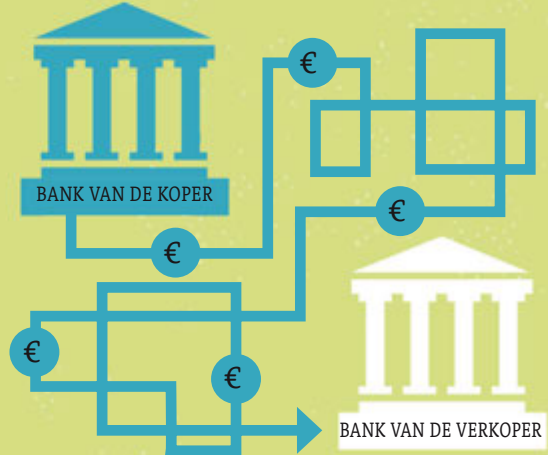

Als we de schoenen niet in je maat hebben, kan je ze ook op onze website bestellen en online betalen.

Als je met e-geld betaalt, wissel je geen tastbaar geld uit. In plaats daarvan wordt het e-geld verzonden van de bankrekening van de persoon die betaalt naar de bankrekening van de persoon (of de zaak) die verkoopt.

Achter de schermen kan het proces om e-geld van de ene naar de andere rekening te verplaatsen vrij ingewikkeld zijn.

Welke weg legt geld af?

Geld wisselt continu van eigenaar. Als geld van de ene persoon naar de andere overgaat, wordt dit een **transactie** genoemd. Hier zie je de belangrijkste manieren waarop dit verloopt.

Verdiene

De meeste mensen **verdiene** geld doordat ze een baan hebben waarvoor iemand hun **betaalt**. Hierover leer je meer in hoofdstuk 4.

Joepie! Ze hebben me betaald. Ik kan zoveel doen met dit geld...

Besteden

Mensen **besteden** het geld dat ze verdienen aan zaken die ze nodig hebben, zoals eten en elektriciteit, en aan dingen die ze graag willen, zoals boeken en verwennerijen. Lees meer over besteden in hoofdstuk 5.

Maar wat als ik *meer* geld nodig heb?

Misschien kan ik het lenen.

Belastingen

Mensen kunnen niet al het geld houden dat ze verdienen. Iedereen moet wat aan de overheid afstaan om mee te betalen voor **openbare diensten**, zoals scholen en ziekenhuizen. Dat noemen we belastingen.

Ontdek hierover meer in hoofdstuk 6.

Doneren

Geef geld om de koraalriffen te beschermen tegen vervuiling!

Sommige organisaties en goede doelen hebben mensen nodig die hun geld **geven**. Geld aan een goed doel geven heet **doneren**. Hierover vind je meer in hoofdstuk 5.

RED DE RIFFEN!

Investeren

Investeren is wanneer iemand geld besteedt aan iets om er *meer* geld mee te verdienen. Je kan ook investeren in een bedrijf om het te steunen.

Ik kocht dit kunstwerk. Hopelijk is het in de toekomst meer waard, zodat ik het kan verkopen om er geld mee te verdienen.

Er bestaan verschillende manieren om te investeren. Je vindt ze op bladzijde 78-81.

Lenen en uitlenen

Als mensen iets niet kunnen betalen, kunnen ze soms ergens anders geld **lenen**, zoals bij een bank.

Ik heb geld geleend om een huis te kopen.

Geleend geld heet een **lening**. Elke lening moet worden terugbetaald. Je leest meer over geld lenen in hoofdstuk 4.

Al deze transacties en uitwisselingen gebeuren tussen mensen, bedrijven, organisaties en zelfs overheden. Het *meeste* geld verplaatst zich op deze manier, maar niet *alles*...

Stelen

Een andere manier waarop geld zich verplaatst, is wanneer het wordt gestolen. Dat is uiteraard **illegaal**. In een jaar tijd wordt er wereldwijd voor een waarde van miljarden euro's gestolen. Je vindt meer over misdrijven met geld op bladzijde 66-67.

Hahaha, ik heb net iemands bankgegevens gestolen. Nu kan ik bij al zijn geld!

Ahum, dat heb ik gehoord!

Geld over de hele wereld

Niemand weet *precies* hoeveel cash en e-geld er in de wereld is. Geld bestaat in zoveel verschillende muntenheden dat dit moeilijk te berekenen is.

In 2017 heeft de overheid van de VS geschat dat er toen wereldwijd iets meer dan **80 biljoen dollar** aan geld was. Die hoeveelheid verandert elke dag.

Als je 80 biljoen Amerikaanse dollar had, zou je het volgende kunnen kopen...

... ongeveer 350 miljoen huizen in Quebec, voor 300.000 Canadese dollar (€ 200.000) per stuk.

Dat is bijna voldoende om iedereen in Canada 10 huizen te geven.

NOORD-AMERIKA

160 miljard retourvluchten van Parijs naar New York (\$ 490 per stuk).

Je zou langer in de lucht vliegen dan er mensen hebben bestaan!

... 1,3 biljoen magnetrons in Ohio (\$ 55 per stuk).

Als je ze boven op elkaar zou zetten, komt de stapel tot voorbij de zon!

ZUID-AMERIKA

... 160 biljoen rollen toilet papier in Bolivia (14 Boliviaanse dollar voor een pak van 4).

Genoeg om Zuid-Amerika te bedekken met meer dan 20 lagen toilet papier.

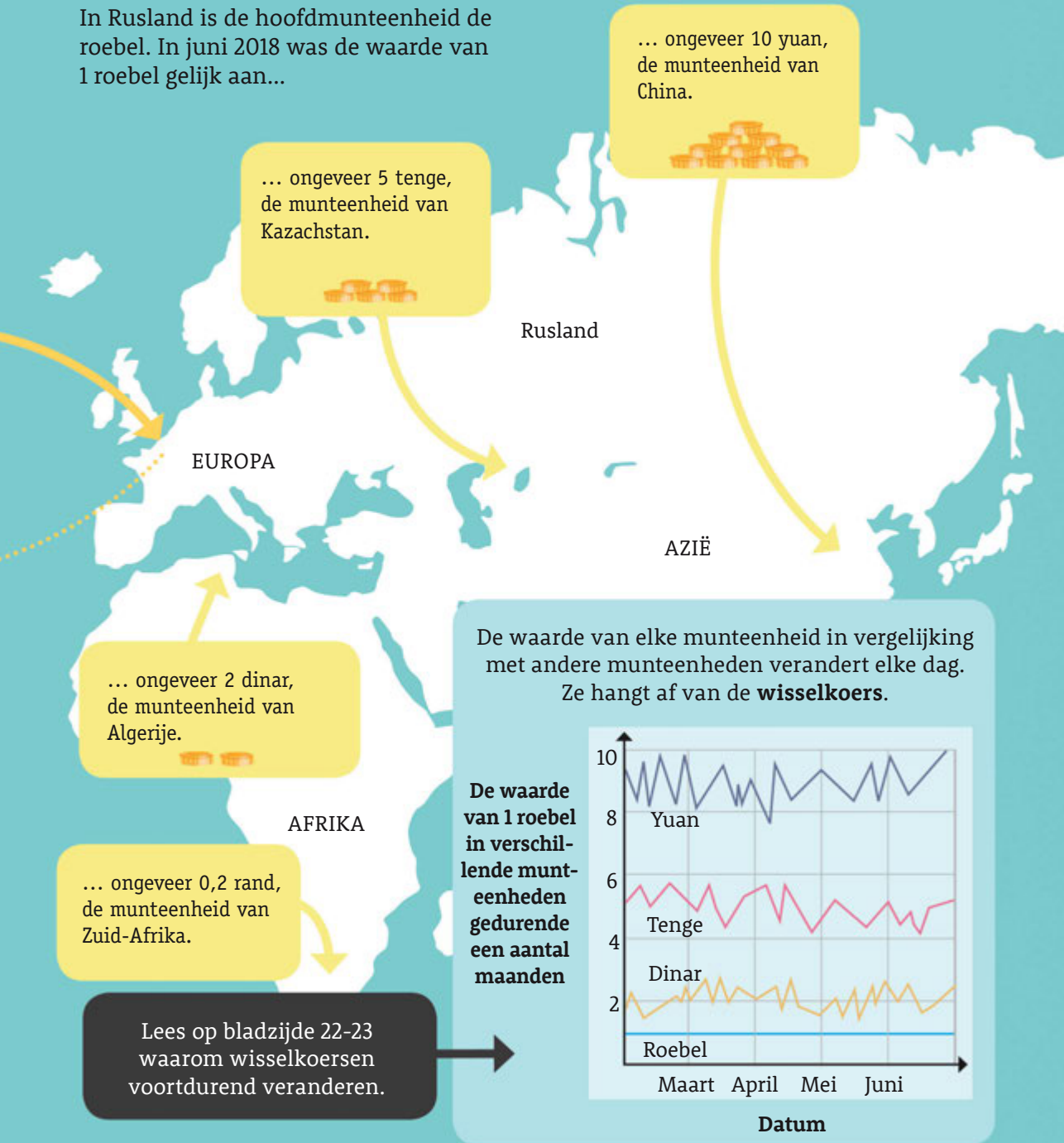

Canadese, Amerikaanse en Boliviaanse dollars zijn verschillende **muntenheden**, hoewel ze alle drie *dollar* heten. Er bestaan nog heel veel andere namen van munteenheden, zoals de euro (€) die in 19 landen in Europa wordt gebruikt.

Op dit moment zijn er 180 muntenheden in gebruik, verspreid over bijna 200 landen.

Eén enkele eenheid van een munteenheid, zoals 1 Amerikaanse dollar, is zelden evenveel waard als één eenheid van een andere munteenheid, zoals 1 Boliviaanse dollar.

In Rusland is de hoofdmunteenheid de roebel. In juni 2018 was de waarde van 1 roebel gelijk aan...

Gebruiken rond geld

Mensen volgen, vaak onbewust, allerlei soorten regels als ze met geld omgaan en erover praten. Deze regels veranderen mettertijd en verschillen van land tot land en zelfs van gezin tot gezin.

Op sommige plekken, zoals in een supermarkt, liggen de prijzen vast...

... en op andere plekken niet. Een prijs bespreken heet **onderhandelen**.

Soms betaalt ieder zijn deel...

... en soms betaalt één persoon alles.

Wat extra geld geven voor een dienst van iemand, heet een **fooi**.

Amerikanen verwachten grote fooien (20%), Chinezen geven geen fooi.

In Korea en Japan overhandigen ze geld en cadeaus met beide handen, als teken van respect.

